

nxënësit si diçka e kuptuar, e ushtruar, e trajnuar ose si dëshirë e së ardhmes. Duke ndarë idetë e tyre në klasë, nxënësit do të përfitojnë nga njëri-tjetri, ashtu sikurse do të përfitojë i tërë komuniteti i klasës.

Proceset e të mësuarit do të jenë më të efektshme nëse nxënësit e dinë përse dhe për çfarë ata po mësojnë informacionet, konceptet dhe kategoritë, aftësitë ose parimet e sjelljes në komunitetet demokratike. Për këtë arsye, fazat e reflektimit dhe të diskutimit duhet të rezultojnë në përfundime të përgjithshme, sikurse duhet të trajtojnë të gjithë procesin e të mësuarit. Nga pikëpamja e të mësuarit konstruktivist, nxënësit do të njohin metodat personale të të mësuarit në përgjithësi, ç'tipa nxënësish janë, pikat e forta dhe nevojat e tyre të të mësuarit. Mësimdhënia në frymën e të drejtave të njeriut ("përmes") nxit mësuesit t'u mundësojnë nxënësve hapësirën dhe kohën për të mësuar në interes të plotësisimit të nevojave të tyre. Në këtë mënyrë, ne do të njohim profilet tona të të mësuarit, si pjesë e identiteteve tona.

Në këndvështrimin e drejtimit demokratik, mësuesi duhet të mbajë objektivat e të mësuarit në kokën e tij, por t'i ndajë ato me nxënësit, duke e kthyer planifikimin e mësimit nga qëllim në vetvete, në një ushtrim të vendimmarrjes demokratike.

Së fundi, kjo formë e të mësuarit në klasat e të drejtave të fëmijëve u ofron nxënësve një model të organizimit të proceseve të tyre të të mësuarit. Në shoqëritë moderne, proceset e ndryshimit, për shembull, në shoqëri, teknologji, ekonomi, globalizimi ose mjedisi janë bërë më dinamike dhe komplekse. Kjo i vë brezat e ardhshëm përballë sfidave të reja. Për të arritur suksese në punë dhe në pjesëmarrjen në vendimmarrje, ata do të përfshihen në një proces të mësuarit që zgjat gjatë gjithë jetës, për të zgjidhur probleme që sot është e pamundur të parashikohen. Për këtë arsye, nxënësit duhet të bëhen ekspertë në të mësuarit bashkëpunues, në punën me projekte, proceset e vlerësimit dhe të zgjidhjes së problemeve. Në këtë manual, sugjerohen disa nga hapat e parë për fëmijët, në fillimet e jetës së tyre të gjatë, si nxënës të përjetshëm.

6. Të mësuarit në bazë të detyrës: të mësuarit shoqëruar

Kapitujt janë ndërtuar si projekte të shkurtëra; nxënësit përballen me probleme tipike për punën me projekte, që lidhen me lëndën, organizimin e punës, komunikimin, regjistrimin e kohës etj. Duke gjetur rrugët për të identifikuar dhe zgjidhur problemet, nxënësit zhvillojnë një numër kompetencash (të mësuarit e bazuar në detyrë).

Në kapitullin 1, fëmijëve u është dhënë detyra të krijojnë një lule me emrat dhe fotot e nxënësve. Forma e lules është në dorën e nxënësve. Po kështu, është në zgjedhjen e tyre ku dhe si do të gjejnë materialet, fotot dhe planifikimin e kohës. Në këtë mënyrë, ata do të mësojnë shumë "duke punuar", ndërkohë që mësuesi duhet të mendojë me kujdes për planifikimin e detyrës dhe të pyetjeve të tilla si: Sa kohë do t'u lihet nxënësve për detyrën e tyre? Cilat janë materialet që ai duhet të sigurojë për ta? A duhet që ai të ndihmojë me disa nga pjesët e luleve të parapërgatitura? (shih variantet për projektin e paraqitur në kapitullin 1).

Ky shembull tregon se, që në moshën e vogël, fëmijët nxiten të marrin përsipër përgjegjësi për punën e bërë në klasë, duke ndarë faktikisht përgjegjësinë e tyre me mësuesin. Përvoja është e rëndësishme nëse nxënësit duhet të planifikojnë punën e tyre në mënyrë të pavarur, në moshë më të madhe.

Në edukimin e të drejtave të njeriut, si degë e EQD, mësuesit i duhet të kryejë role dhe veprimtari të larmishme.

Të mësuarit "rreth" të drejtave të fëmijëve ngjan me funksionin klasik të mësimit dhe të informimit: nga një lektor, duke lexuar një detyrë, duke parë një video klip etj. Nga ana tjetër, të mësuarit "përmes" dhe "për" të drejtave të fëmijëve, kërkon nga mësuesi të reflektojë për sjelljen dhe personalitetin e tij si model sjelljeje. Nxënësit e vlerësojnë mesazhin e një të rrituri si të besueshëm, nëse ai ose sjellja e tij e mbështet atë, për shembull, me tonin e zërit, mirëkuptimin, tolerancën, paanshmërinë ose nxitje. Të gjitha kapitujt e këtij libri tregojnë se metodat e mësimdhënies dhe të mësuarit lidhen ngushtë me lëndën. Metoda e të

mësuarit e bazuar në detyrë kërkon planifikim dhe përgatitje të kujdesshme nga mësuesi, i cili në këtë rast, mund të shfaqet më pasiv në klasë. Megjithatë, gjatë kohës që nxënësit punojnë, mësuesi duhet t'i vëzhgojë me vëmendje për të identifikuar kompetencat dhe nevojat e tyre të mësuarit nga pikëpamja e njohurive dhe të kuptuarit, aftësive dhe vlerave.